

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 grudnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.15.2019.MM

Pani
Grażyna Orczyk
Burmistrz Złotego Stoku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12 i 13 września 2019 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu, Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki oraz Piotr Szafarowicz – główny specjalista z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta w Złotym Stoku w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 września 2018 roku do dnia 12 września 2019 roku funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”), pełniła Pani Elżbieta Chołdrych – Sałata, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotym Stoku (zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”), natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Złotego Stoku.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której przyczyną

było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem efektywności działań podejmowanych przez Gminę Złoty Stok w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem dla tej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Panią w dniu 18 listopada 2019 roku. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zostały zrealizowane w zakresie podjęcia przez Radę Miejską w Złotym Stoku uchwały nr XXXIX/259/2018 z dnia 8 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Złoty Stok na lata 2018 – 2025 oraz uchwały nr XXVII/191/2017 z dnia 23 lutego 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022 (zwanego dalej „Programem”). Pomimo braku harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, określenia szczegółowych terminów ich wykonania oraz wskazania bezpośrednich realizatorów, zadania zaplanowane w Programie w okresie objętym kontrolą były realizowane i spójne z działaniami zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, co opisano w protokole kontroli. Mając na uwadze powyższe, przy tworzeniu Programu na kolejne lata należy uwzględnić pominięte kwestie, co umożliwi ewaluację podejmowanych działań i osiągnięcie zakładanych w Programie celów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Złoty Stok obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Złotym Stoku nr VII/43/11 z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Złoty Stok. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 2011.110.1769 z dnia 26 maja 2011 roku.

Zarządzeniem nr 101/2019 Burmistrza Złotego Stoku z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Złoty Stok ustalono skład Zespołu. Powołano do niego, na podstawie uprzednio zawartych porozumień o współpracy, przedstawicieli jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 6 i ust. 4 ustawy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono, że Zespół realizował i dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, członkowie Zespołu regularnie uczestniczyli w jego posiedzeniach, co jest zgodne z art. 9a ust. 13 ustawy. Przewodniczący ZI zwrócił się pismem z dnia 19.10.2018 roku do Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawie odwołania członka Zespołu (przedstawiciela Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich), który w okresie objętym kontrolą nie uczestniczył w posiedzeniach Zespołu. Odstępuje się więc od wydania zalecenia w tym zakresie, ponieważ ww. osoba przestała być członkiem ZI z powodu przejścia na emeryturę, a tym samym w myśl cytowanego wyżej artykułu ustawy, przestała pełnić swoje obowiązki służbowe.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono uchybienia dotyczące jednostkowego braku udokumentowania, czy procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Również w pojedynczym przypadku nie odnotowano informacji o podjęciu przez grupę roboczą działań polegających na kierowaniu osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto, w jednej sprawie nie skierowano wniosku do ww. Komisji mimo zaistniałej potrzeby. Mając na uwadze powyższe, należy pamiętać o dokumentowaniu wszystkich działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze, a także wypełnianiu obowiązku wynikającego z § 17 ust. 4 rozporządzenia, co przełoży się na efektywność pracy Zespołu oraz grup roboczych.

Postępowanie kontrolne wykazało również, iż w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” każdorazowo nie dokumentowano przekazywania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, co stanowi nieprawidłowość. Ponadto, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na dwukrotnym przekroczeniu terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Postępowanie kontrolne wykazało również, iż w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” członkowie grup roboczych nie podejmowali działań w stosunku do osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, polegających

na motywowanie ich do wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym. Miało to miejsce w 4 przypadkach badanych procedur „Niebieskie Karty”, pomimo zapisu z § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku stwierdzono, że w gminie realizowano zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczonego w formie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, pracowników Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy, tj. psychologów, specjalisty terapii uzależnień, kuratora oraz konsultanta grupy samopomocowej, a także przewodniczącego Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotym Stoku. Ponadto, pomocy prawnej udzielali radcy prawni z Urzędu Miasta w Złotym Stoku.

Wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową realizowano w Szkole Podstawowej w Złotym Stoku w formie warsztatów dla rodziców, prowadzonych przez psychoterapeutę ds. uzależnień, a także spotkań z przedstawicielem Policji oraz pedagogiem szkolnym. Ponadto, w ramach kampanii profilaktycznej pn. „Postaw na Rodzinę” wychowawcy klas prowadzili prelekcje dla rodziców i uczniów, a w ramach realizowanej na terenie gminy kampanii pn. „Reaguj na przemoc” zakupiono i rozdystrybuowano ulotki dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania edukacyjne kierowano także do uczniów, poprzez organizowanie pogadarek z pedagogiem szkolnym i przedstawicielami Policji.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą gmina nie zapewniała schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Nie posiadała na swoim terenie ośrodka wsparcia, ani nie zawarła porozumienia w tym zakresie z innymi podmiotami. Z oświadczenia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku wynika, iż osoby, które doświadczają przemocy domowej i którym niezbędne jest udzielenie wsparcia, kierowane są do Ośrodka Interwencji Kryzysowej „Nadzieja” przy ul. 1 Maja 12 w Bardzie. Gmina powinna dołożyć wszelkich starań, aby formalnie uregulować zasady postępowania w przypadku wystąpienia potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Tego rodzaju działania powinny również znaleźć odzwierciedlenie w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Gminy Złoty Stok w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Nie dokumentowano przekazywania formularza „Niebieska Karta – B” osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.
- 2) Procedura „Niebieskie Karty” nie była przestrzegana w zakresie terminowego przekazywania formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 3) Grupy robocze powoływane przez Przewodniczącego Zespołu nie podejmowały działań w stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie przez motywowanie ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Dokumentować przekazywanie formularza „Niebieska Karta – B” osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

Podstawa prawna: § 6 ust. 1, § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 2) Przestrzegać procedurę „Niebieskie Karty” w zakresie terminowego przekazywania formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podstawa prawna: § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 3) Zobowiązać Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, aby grupy robocze inicjowały działania wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w zakresie motywowania ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **31 stycznia 2020 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta
ZAST.....
(kierownik jednostki kontrolującej)